

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W KIELCACH
FILIA NR 5

„W pustyni i w puszczy”

Stuletnia przygoda z powieścią

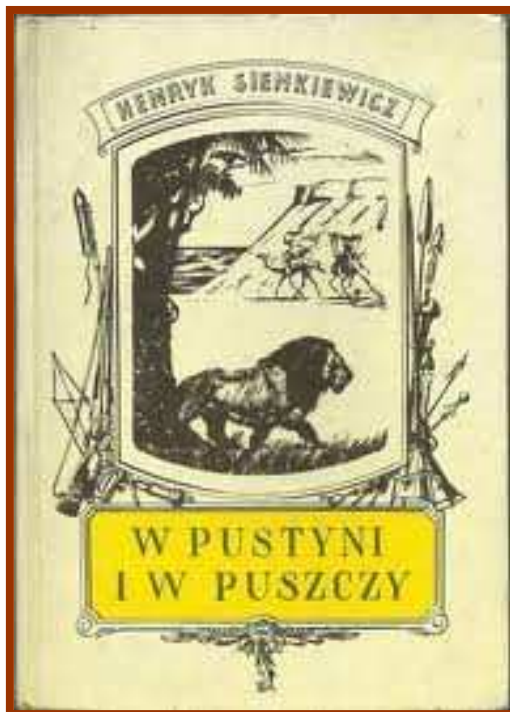
Wystawa jubileuszowa

KIELCE 2011

Opracowanie katalogu:
Agata Zając

Miejska Biblioteka Publiczna w Kielcach
Konopnickiej 5, 25-406 Kielce
tel. (41) 362 70 13, 368 54 09, tel./fax 362 61 15
<http://www.mbp.kielce.pl>
e-mail: biblioteka@mbp.kielce.pl

Filia nr 5
Warszawska 147, 25-547 Kielce
tel. (41) 331 22 78
e-mail: filia5@mbp.kielce.pl

*Nie oderwałem się od niej, gdym zaczął czytać,
i cieszę się na myśl, że gdy przyjdą moje wakacje,
odczytam ją po raz wtóry.*

(Wypowiedź krytyka Adama Grzymały-Siedleckiego
tuż po ukazaniu się powieści *W pustyni i w puszczy*)

Henryk Sienkiewicz w stroju safari

Sto lat temu, w grudniu 1911 roku ukazała się w formie książkowej powieść Henryka Sienkiewicza *W pustyni i w puszczy*. Wcześniej, w latach 1910 i 1911 drukował ją w odcinkach „Kurier Warszawski”, a także „Dziennik Poznański”, „Słowo Polskie” i „Dziennik Chicagowski”. Inspiracją do napisania przygodowej powieści dla dzieci była dla Sienkiewicza podróż do Afryki, którą odbył na przełomie 1890 i 1891 roku.

W bieżącym roku obchodzimy także inne rocznice związane z życiem autora – 165. rocznicę jego urodzin (5 maja) i 95. rocznicę śmierci (15 listopada).

Henryk Sienkiewicz związany jest z ziemią kielecką. W 1900 roku, na który przypadło ćwierćwiecze twórczości pisarza, społeczeństwo polskie ofiarowało mu majątek ziemski z dworkiem w Oblęgorku. Tutaj, między innymi, powstawała powieść *W pustyni i w puszczy*.

Od stu lat książkę czytają dzieci i dorośli śledząc w napięciu losy Stasia i Nel. Powieść doczekała się dwóch ekranizacji - według Władysława Ślesickiego w 1973 roku (w rolach głównych Monika Rosca i Tomasz Mędrzak) oraz według Gavina Hooda w 2000 roku (w rolach głównych Karolina Sawka i Adam Fidusiewicz).

Mamy nadzieję, że nasza wystawa będzie stanowić również ciekawy akcent tegorocznego, obchodzonego w czerwcu Święta Kielc.

Ekspozycja przygotowana przez Filię nr 5 składa się z wielu różnorodnych elementów. Na piętnastu planszach wyeksponowano ilustracje wykonane podczas zajęć bibliotecznych przez uczniów klas Ia, Ib, Ic Szkoły Podstawowej nr 27 w Kielcach.

Trzy plansze zawierają fotografie pochodzące z dwóch wersji filmowych *W pustyni i w puszczy*. Rozmieszczono je w taki sposób, aby utworzyły plan najważniejszych wydarzeń.

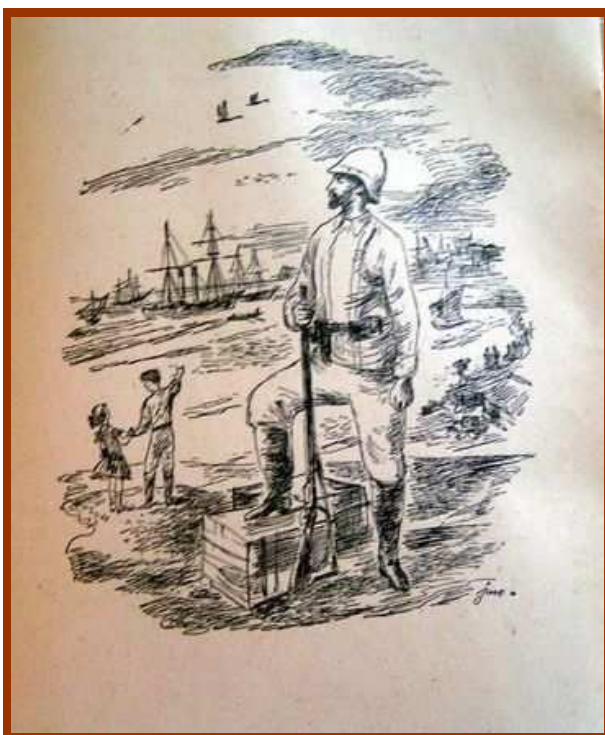
W dwóch gablotach widnieją makiety, na których ustawiono m. in. postacie zwierząt i ludzi wykonane z papieru oraz plasteliny przez uczniów klasy IIa SP nr 27.

Dziękuję wychowawcom i uczniom wyżej wymienionych klas za udział w zajęciach, podczas których wspólnie przeżyliśmy afrykańską przygodę oraz za pełne zaangażowanie w wykonanie prac.

Dziękuję również pracownikom Filii nr 5 za nieocenioną pomoc w przygotowaniu ekspozycji.

Wystawę można oglądać w Filii nr 5 od 23 maja do 31 sierpnia 2011 r. w godzinach otwarcia biblioteki. Zapraszamy.

Agata Zając

Jan Marcin Szancer uczynił Henryka Sienkiewicza uczestnikiem jednej ze scen powieści. Grafikę umieścił przed stroną tytułową w wydaniu, które zilustrował.

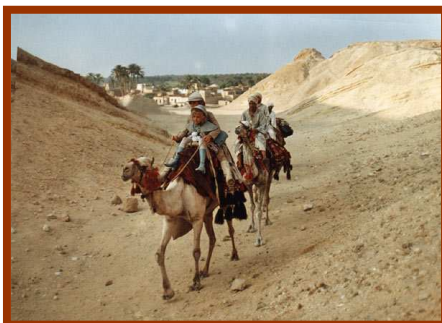
ETAP I

Przygotowujemy plan wydarzeń

1. Staś i Nel jadą do Kairu.

2. Arabowie porywają dzieci.

3. Saba dogania porywaczy.

4. Staś broni swojej wiary.

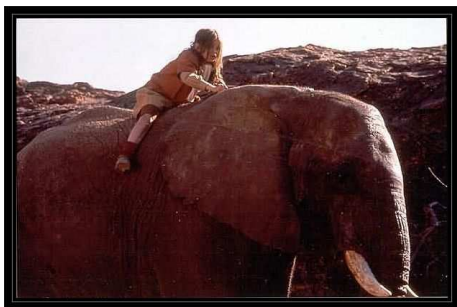
5. Staś zabija lwa i Arabów.

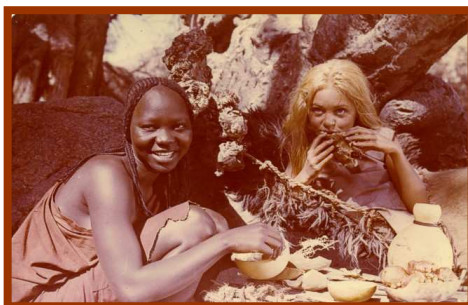
6. Dzieci z Meą i Kalim chronią się w baobabie.

7. Nel zaprzyjaźnia się z Kingiem.

8. Mea opiekuje się chorą Nel.

9. Dzieci docierają do wioski Kalego.

10. Bohaterowie szukają drogi do oceanu.

11. Karawana odnajduje dzieci.

12. Staś i Nel spotykają ojców.

ETAP II

Dzieci poznają historię Stasia i Nel

Przed zajęciami bibliotecznymi, w których uczestniczyły klasy I-II SP nr 27 zastanawialiśmy się, w jaki sposób przybliżyć dzieciom historię Stasia i Nel. Spodziewaliśmy się, że nie wszyscy oglądali film. Za wcześniej też dla nich na czytanie dosyć obszernej książki. Zrodził się pomysł przygotowania skróconej wersji *W pustyni i w puszczy* w formie wierszowanej opowieści zilustrowanej fotografiami z filmu:

*Był sobie raz odważny Stas'
i Nel, dziewczynka słodka.
Nie wierzył nikt, że wkrótce już
coś złego dzieci spotka ... itd.*

Pomysł okazał się trafiony. Klasy Ia, Ib, Ic i IIa były zachwycone afrykańską przygodą dwojga bohaterów.

16 marca 2011 r.
klasa Ic SP nr 27

W trakcie konstruowania fabuły *W pustyni i w puszczy* Sienkiewiczowi towarzyszył dziecięcy „ekspert” – Wanda Ulanowska, przybrana córka przyjaciela pisarza, prawnika i profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego Bolesława Ulanowskiego. Dzięki znajomości z dziewięcioletnią dziewczynką narodził się pomysł postaci Nel. W jednym z listów do małej Wandzi autor pisał m. in.:

... ja siedzę już w urządzonym gabinecie z nowymi meblami i piszę „W pustyni i w puszczy”. Bawi mnie to zawsze i nie idzie trudno. Dziś kończyłem opis huraganu w pustyni – ale pilno mi szczególnie do puszczy, gdzie obok pary dzieci wystąpi wszelaki zwierz, zarówno drapieżny, jak trawożerny. Nastąpi to jednak jeszcze nieprędko.

Pierwowzorem powieściowego Stasia był syn właściciela sklepu kolonialnego (również Staś), niejakiego Tarkowskiego, u którego Sienkiewicz zaopatrywał się w wino i owoce. Dwunastoletni chłopiec marzył o dalekich podróżach i niezwykłych przygodach. Zafascynowany słuchał wspomnień pisarza z podróży po Ameryce i Afryce.

17 maja 2011 r.
klasa IIa SP nr 27

ETAP III

Rysujemy, wycinamy, wyklejamy

Kolejny etap przygotowań do wystawy. W ruch poszły kolorowe kartki, kredki, nożyczki, plastelina. Na kartkach pojawiają się piramidy, baobaby, słonie, żyraby, lwy, Staś, Nel, Saba itd. Plastelina to dobry materiał do uformowania różnego rodzaju węży, małp, skorpionów, krokodyli i afrykańskich ptaków. Papierowe zwierzęta wyglądają jak żywe. Zaczyna się robić coraz ciekawiej. Dzieci bardzo się angażują. Mają wiele pomysłów i ... talent. Rysunki umieścimy na planszach, a prace wykonane z papieru i plasteliny znajdą swoje miejsce w gablotach.

4 kwietnia 2011 r.
klasa Ib SP nr 27

Pola Kopeć, klasa Ib SP nr 27

rys. Wiktor Zapała, klasa Ic SP nr 27

17 maja 2011 r.
klasa IIa SP nr 27

rys. Daniel Kabza, klasa Ia SP nr 27

rys. Julia Pawlak, klasa Ic SP nr 27

ETAP IV

Dopracujemy szczegóły

Trzeba zorganizować piach, żwir i kamienie. Przydadzą się pojemniczki po serkach i lodach, mały pieńek, rolki z drukarki termicznej, zapałki, kawałki koronki, bibuła, druty, sznurki, żyłka, klej itd. Jedna z koleżanek namawia męża, żeby pobiegał trochę po lesie i - bez większego uszczerbku dla drzewa - przytaszczył wielką gałąź. Teraz można przystąpić do dalszej pracy. Rysunki wykonane przez dzieci wkładamy do ram i rozpoczynamy pracę nad makietami. Z przygotowanych materiałów usypujemy pustynię, na której rozmieszczamy rzeczy wykonane przez dzieci. Musimy trochę pogłówkować, z czego zrobić baldachim dla Nel i jak go umocować do papierowego słonia. Na szczęście nie brakuje nam pomysłów. Robi się gorąco, czujemy się już jak w Afryce.

Gdybyśmy byli chłopakami, mogłybyśmy zagrać w filmie
Pomysłowy Dobromir

ETAP V

Instalujemy wystawę

Najpierw trzeba rozmieścić na planszach
rysunki wykonane przez dzieci.

Instalacja wystawy wymaga pracy na wysokościach – do tego przydaje się Andrzej „Złota Rączka”.

ETAP VI

Oglądamy i podziwiamy

Dzieci z klas Ic i Ib ze swoimi wychowawczyniami podziwiają efekt własnej pracy. Podobają się im także prace kolegów z innych klas.

Dla Stasia minęły dni trosk, niepokojów i wysiłków. Mieli przed sobą jeszcze miesiąc podróży do Mombassa i droga wiodła przez cudny, ale niezdrowy las Taweta, lecz o ileż łatwiej było podróżować teraz z liczną, suto zaopatrzoną we wszystko karawaną i znanymi już szlakami niż dawniej błądzić w nieznanych puszczech tylko z Kalim i z Meą. Zresztą odpowiadał teraz za podróż kapitan Glen. Staś wypoczywał i polował. Znalazłszy wśród narzędzi karawany dłuta i młotki zajmował się prócz tego w chłodniejszych godzinach wykuwaniem na wielkiej gnejsowej skale napisu: "Jeszcze Polska...", albowiem chciał, żeby pozostał jakiś ślad pobytu ich w tych stronach. Anglicy, którym przetłumaczył napis, dziwili się, że chłopcu nie przyszło na myśl uwiecznić na tej afrykańskiej skale swego nazwiska. Ale on wolał wyryć to, co wyrył.

Nie przestał jednak opiekować się Nel i budził w niej tak nieograniczone zaufanie, że gdy raz doktor Clary zapytał jej, czy nie będzie się bała burz na Morzu Czerwonym, dziewczynka podniosła na niego swe śliczne, spokojne oczy i odrzekła tylko: "Staś poradzi." Kapitan Glen twierdził, że prawdziwszego świadectwa, czym Staś był dla małej, i większej dla niego pochwały nikt nie zdołałby wypowiedzieć.

Henryk Sienkiewicz, *W pustyni i w puszczy* (fragm.)

FILIA NR 5
MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ
W KIELCACH

ul. Warszawska 147
tel. (41) 331-22-78
e-mail: filia5@mbp.kielce.pl

ZAPRASZA
DZIECI I DOROSŁYCH

PONIEDZIAŁEK	10 – 18
WTOREK	10 – 18
ŚRODA	9 – 15
CZWARTEK	10 – 18
PIĄTEK	10 – 18
SOBOTA	9 – 15

U NAS WYPOŻYCZYSZ KSIĄŻKI, CZASOPISMA,
SKORZYSTASZ Z INTERNETU